Dosarul nr. 3r-326/21

Instanţa de apel: Curtea de Apel Bălţi (jud: A. Corcenco, A. Gheorghieş, D. Stănilă)

DECIZIE

10 noiembrie 2021 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii Supreme de Justiţie

în componenţa:

Preşedintele şedinţei, judecătorul Tamara Chişca-Doneva
judecătorii Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând recursul depus de Guvernul Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea creditorului Nicolae Uncuţă cu privire la intentarea procedurii de executare silită a documentului executoriu,

împotriva încheierii din 27 septembrie 2021 a Curţii de Apel Bălţi, prin care a fost respinsă cererea Guvernului Republicii Moldova privind tardivitatea cererii înaintate de Nicolae Uncuță, a fost respinsă cererea Guvernului Republicii Moldova privind explicarea modului de executare a hotărârii şi a fost acordat suplimentar debitorului Guvernului Republicii Moldova termen pentru executarea benevolă a hotărârii judecătorești,

c o n s t a t ă :

La 4 iunie 2021 Nicolae Uncuţă a depus la Curtea de Apel Bălţi cerere cu privire la intentarea procedurii de executare silită a documentului executoriu - hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central privind restabilirea lui Nicolae Uncuță în funcția publică de conducere de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat.

Prin încheierea din 27 septembrie 2021 a Curţii de Apel Bălţi, a fost respinsă cererea Guvernului Republicii Moldova cu privire la tardivitatea cererii înaintate de Nicolae Uncuță privind intentarea procedurii de executare silită a documentului executoriu nr. 3-106/2018 din 19 aprilie 2019 emis de Judecătoria Bălți, sediul Central.

A fost respinsă cererea Guvernului Republicii Moldova cu privire la explicarea modului de executare a hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central în partea restabilirii lui Nicolae Uncuță în funcția publică de conducere de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat.

A fost acordat suplimentar debitorului Guvernului Republicii Moldova un termen de 30 de zile calendaristice de la data recepționării prezentei încheierii, pentru executarea benevolă a hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și anume: să dispună restabilirea lui Nicolae Uncuță în funcția publică de conducere de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat.

S-a adus la cunoștința debitorului Guvernului Republicii Moldova despre faptul că în cazul neexecutării benevole a actului judecătoresc enunțat în termen de 30 de zile calendaristice de la data recepționării prezentei încheieri, față de acesta vor fi aplicate măsurile coercitive prevăzute de art. 254-256 Cod administrativ.

La 1 octombrie 2021 Guvernul Republicii Moldova a depus recurs împotriva încheierii din 27 septembrie 2021 a Curţii de Apel Bălţi.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o neîntemeiată şi ilegală, prin faptul că a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor legale.

Astfel, a menționat că instanţa de apel nu s-a expus asupra divergențelor dintre titlurile executorii emise în temeiul hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, care indică date diferite cu privire la caracterul irevocabil al acesteia.

În opinia recurentului, Curtea de Apel Bălţi nejustificat a făcut trimitere la prevederile art. 16 alin. (1) Cod de executare, care se referă la cazurile examinate în procedură civilă comună, or, a susţinut că la caz sunt aplicabile prevederile alin. (3) al aceluiaşi articol.

A indicat în acest sens că din partea creditorului se atestă o atitudine lipsită de diligenţă în raport cu punerea în executare a hotărârii judecătoreşti, având în vedere că acesta a prezentat spre executare titlurile executorii cu depăşirea termenului stabilit de art. 16 alin. (3) Cod de executare.

La fel, a afirmat că executarea hotărârii judecătoreşti în partea restabilirii în funcţia publică de conducere de şef adjunct al Oficiului teritorial al Cancelariei de Stat este imposibilă, deoarece la moment nu mai există această funcţie.

A solicitat admiterea recursului, anularea încheierii din 27 septembrie 2021 a Curţii de Apel Bălţi şi emiterea unei noi încheieri cu privire la respingerea cererii înaintate de Nicolae Uncuţă.

În conformitate cu art. 249 alin. (3) Cod administrativ, executarea este inițiată printr-o cerere a creditorului executării. Deciziile în procedura de executare se emit prin încheiere, care poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 3 zile.

Astfel, recursul din 1 octombrie 2021 împotriva încheierii din 27 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălţi, este depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

La 12 octombrie 2021 în adresa intimatului a fost expediată pentru cunoștință copia cererii de recurs.

Prin referința din 5 noiembrie 2021, Nicolae Uncuţă a solicitat respingerea recursului.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie îl consideră neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătoreşti, instanţa adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că în speță, obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 27 septembrie 2021 a Curţii de Apel Bălţi, prin care a fost respinsă cererea Guvernului Republicii Moldova cu privire la tardivitatea cererii înaintate de Nicolae Uncuță privind intentarea procedurii de executare silită a documentului executoriu nr. 3-106/2018 din 19 aprilie 2019 emis de Judecătoria Bălți, sediul Central. A fost respinsă cererea Guvernului Republicii Moldova cu privire la explicarea modului de executare a hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central în partea restabilirii lui Nicolae Uncuță în funcția publică de conducere de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat. A fost acordat suplimentar debitorului Guvernului Republicii Moldova un termen de 30 de zile calendaristice de la data recepționării prezentei încheierii, pentru executarea benevolă a hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și anume: să dispună restabilirea lui Nicolae Uncuță în funcția publică de conducere de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat. A fost adus la cunoștința debitorului Guvernului Republicii Moldova despre faptul că în cazul neexecutării benevole a actului judecătoresc enunțat în termen de 30 de zile calendaristice de la data recepționării prezentei încheierii, față de acesta vor fi aplicate măsurile coercitive prevăzute de art. 254-256 Cod administrativ.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menţionează că procedura de executare silită a hotărârilor instanțelor de judecată, în cauzele de contencios administrativ este reglementată de Capitolul VI din Codul administrativ, intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu prevederile art. 249 alin. (2) Cod administrativ, pentru executarea hotărârilor judecătorești și a tranzacțiilor judiciare de împăcare sunt competente instanțele de apel, iar conform alin. (3) al aceluiași articol, executarea este inițiată printr-o cerere a creditorului executării.

În conformitate cu art. 250 lit. a) Cod administrativ, titluri executorii sunt hotărârile judecătorești executorii.

În corespundere cu dispozițiile art. 251 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile judecătorești sunt executorii după expirarea termenului de apel.

La caz, prezintă relevanță şi prevederile art. 120 din Constituţia Republicii Moldova, potrivit cărora este obligatorie respectarea sentinţelor şi a altor hotărâri definitive ale instanţelor judecătoreşti, precum şi colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentinţelor şi a altor hotărâri judecătoreşti definitive.

Totodată, potrivit jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, se reține cu titlu de principiu, că dreptul la un proces echitabil ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică a unui stat ar permite ca o hotărâre judecătorească definitivă și obligatorie să rămână inoperantă, în detrimentul unei părți a procesului (Immobiliare Saffi v. Italia, 28 iulie 1999, § 63; Șandor v. România, 24 martie 2005, § 23). De asemenea, dreptul la executarea unei hotărâri, face parte integrantă din „dreptul la o instanță” (Hornsby împotriva Greciei, pct. 40; Scordino împotriva Italiei (nr. 1) (MC), pct. 196). În caz contrar, garanțiile art. 6 § 1 din Convenție ar fi lipsite de orice efect util (Bourdov împotriva Rusiei, pct. 34 şi 37).

După cum denotă actele cauzei, prin hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae

Uncuță împotriva Guvernului Republicii Moldova, intervenienți accesorii Verginia Scobioală și Ghenadie Chițac cu privire la anularea hotărârii, restabilirea în funcție, încasarea salariului și a prejudiciului moral. A fost anulată hotărârea Guvernului nr.7 din 12 ianuarie 2018 cu privire la eliberarea din funcție a lui Nicolae Uncuță. A fost restabilit Nicolae Uncuță în funcția publică de conducere de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat. S-a încasat în beneficiul lui Nicolae Uncuță din contul Guvernului Republicii Moldova salariul de funcție pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă în mărime de un salariu mediu de 7802, 94 lei lunar, începând cu data de 7 ianuarie 2018. S-a încasat în beneficiul lui Nicolae Uncuță din contul Guvernului Republicii Moldova prejudiciul material în sumă de 7802, 94 lei. S-a încasat în beneficiul lui Nicolae Uncuță din contul Guvernului Republicii Moldova prejudiciul moral în sumă de 7802,94 lei.

Din conținutul titlului executoriu nr. 3-106/2018 din 19 aprilie 2019 eliberat de Judecătoria Bălți, sediul Central privind restabilirea lui Nicolae Uncuță în funcția de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, rezultă că hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă la 4 mai 2020.

Tot din materialele dosarului rezultă că la 5 august 2020 şi 24 mai 2021, Nicolae Uncuţă a înaintat Guvernului Republicii Moldova titlurile executorii emise în temeiul hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, iar la data de 4 iunie 2021 a depus la Curtea de Apel Bălţi cerere cu privire la intentarea procedurii de executare silită a documentului executoriu.

Din materialele procedurii de executare se constată şi faptul că prin notificarea nr. 14253 din 11 iunie 2021, Curtea de Apel Bălţi a solicitat Guvernului să informeze instanța privind măsurile întreprinse în vederea executării titlului executoriu nr.3-106/2018 din 19 aprilie 2019.

Prin scrisoarea nr.15-77-362-4402 din 16 iunie 2021, Guvernul Republicii Moldova a informat instanța că prin răspunsul nr.15-03-10454 din 19 noiembrie 2020 Uncuţă Nicolae a fost informat despre tardivitatea solicitării cu privire la executarea titlului executoriu.

La 5 iulie 2021 prin scrisoarea de informare despre intenția de executare nr. 15858, Curtea de Apel Bălți în conformitate cu prevederile art. 249-253, 258 Codul administrativ, a acordat debitorului Guvernul Republicii Moldova un termen de 30 de zile calendaristice de la data recepționării scrisorii de informare, pentru executarea benevolă a hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și anume: să dispună restabilirea lui Nicolae Uncuță în funcția publică de conducere de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat.

Prin scrisoarea nr.15-77-413-5016 din 26 iulie 2021 Guvernul Republicii Moldova a refuzat în executarea benevolă a documentului executoriu, solicitând instanței respingerea cererii înaintate de Nicolae Uncuță privind intentarea procedurii de executare silită a documentului executoriu nr. 3-106/2018 din 19 aprilie 2019 emis de Judecătoria Bălți, sediul Central.

În rezultatul acestor acțiuni, Curtea de Apel Bălţi a emis încheierea din 27 septembrie 2021, pe care completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ o consideră întemeiată şi legală.

În susţinerea poziţiei enunţate, instanţa de recurs menţionează că în conformitate cu art. 249 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile judecătoreşti şi alte titluri executorii se execută conform prevederilor prezentului capitol.

Conform art. 252 Cod administrativ, executarea în privinţa persoanelor fizice şi juridice de drept privat se face conform prevederilor titlului VII din cartea a doua, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În conformitate cu prevederile art. 188 Cod administrativ, actele administrative individuale de restituire a unui bun ori realizare a altei acţiuni, de tolerare ori de inacţiune pot fi executate într-un termen de 3 ani. Termenul începe să curgă din ziua în care actul administrativ devine executoriu.

Raportând la caz cadrul legal enunțat și reieșind din constatările menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține ca fiind justă concluzia Curţii de Apel Bălţi cu referire la faptul că creditorul Nicolae Uncuţă a prezentat spre executare documentul executoriu în interiorul termenului general de prescripție.

În acest sens, argumentul recurentului precum că creditorul Nicolae Uncuţă a omis termenul stabilit de art. 16 alin. (3) Cod de executare, care prevede că hotărârile judecătoreşti în contencios administrativ se prezintă spre executare în decursul a 30 de zile de la data expirării termenului de executare benevolă stabilit de lege sau de instanţa de judecată, completul îl apreciază ca fiind neîntemeiat.

Or, la caz prevederile enunțate devin inaplicabile în situația în care executarea hotărârilor în materie de contencios administrativ este reglementată de prevederile Codului administrativ, care potrivit art.1 reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia.

În consecință, reglementarea separată a procedurii de executare silită a actelor judecătorești, în cauzele de contencios administrativ, exclude incidența normelor din Codul de executare. Articolul invocat de către recurent, rămâne să recunoască calitatea de document executoriu pentru hotărârile judecătorești pronunțate în contencios administrativ, care au devenit definitive conform procedurii stabilite până la 31 martie 2019.

De altfel, respectarea drepturilor omului în activitatea administrativă a autorităților publice și în cadrul controlului judecătoresc asupra acesteia, pe de o parte, și echilibrarea cu interesul public și statul de drept, pe de altă parte, constituie unul din factorii care determină ca în materie de executare silită competența să fie atribuită instanțelor de apel, care decid asupra executării în conformitate cu prevederile capitolului VI din Codul administrativ.

Instanța de recurs apreciază ca fiind neîntemeiat şi argumentul recurentului cu referire la divergențele dintre titlurile executorii emise în temeiul hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, care indică date diferite cu privire la caracterul irevocabil al acesteia, deoarece în condiţiile enunţate acest argument nu prezintă nicio relevanţă şi nu influienţează în niciun fel asupra soluţiei adoptate de către instanţa de apel. Cu atât mai mult, completul reţine că hotărârea emisă în baza unei acţiuni în contestare a unui act administrativ referitor la concediere, în virtutea art. 195 Cod administrativ coroborat cu art.256 alin.(2) Cod de procedură civilă, este

de executare imediată și constituie temei pentru pârât de a admite reclamantul la locul de muncă în funcția din care a fost eliberat. Astfel, în materii importante pentru reclamant (cum ar fi dreptul muncii), autoritățile trebuie să acționeze cu diligență sporită pentru a asigura executarea rapidă a hotărârii judecătoreşti.

Nu poate constitui temei de admitere a recursului nici argumentul recurentului cu referire la imposibilitatea executării documentului executoriu în partea restabilirii lui Nicolae Uncuță în funcția publică de conducere de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, pe motiv că în urma modificărilor legislative a fost lichidată această funcție. Or, în scopul executării dispozițiilor tranzitorii prevăzute în art. XII din Legea nr. 63 din 5 iulie 2019 pentru modificarea şi completarea unor acte legislative şi în conformitate cu prevederile art. 388 din Codul muncii, Guvernul Republicii Moldova urma să dispună inițierea negocierilor cu creditorul Nicolae Uncuță în vederea restabilirii într-o funcție echivalentă, acțiuni care din partea debitorului nu au fost întreprinse.

La acest capitol, este de menționat şi jurisprudența CEDO (cauza Strungariu împotriva României, cauza Ştefănescu împotriva României), potrivit căreia reîncadrarea se poate face într-un post similar/post echivalent celui deţinut anterior, pentru a se putea considera pusă în executare hotărârea judecătorească şi salariatul repus în situaţia anterioară. Autoritatea nu se poate prevala de o imposibilitate obiectivă de executare, dacă această imposibilitate nu a fost constatată în cadrul unei proceduri judecătoreşti sau administrative, opozabile creditorului. O scrisoare simplă a debitorului, prin care informează partea interesată de „imposibilitatea” executării, nu constituie un motiv de exonerare.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reţine că Curtea de Apel Bălţi conducându-se de prevederile art. 253 Cod administrativ, întemeiat a acordat debitorului Guvernul Republicii Moldova un termen suplimentar de 30 de zile calendaristice pentru executarea benevolă a hotărârii din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și anume: să dispună restabilirea lui Nicolae Uncuță în funcția publică de conducere de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, informându-l despre faptul că în cazul neexecutării benevole a actului judecătoresc enunțat, vor fi aplicate măsurile coercitive prevăzute de art. 254-256 Cod administrativ. Or, o asemenea împuternicire atribuită instanței de apel în etapa de executare este de natură să ofere creditorului o protecție efectivă şi să impună autoritățile publice la respectarea principiilor statului de drept.

Distinct de cele invocate, completul menționează că instanța de apel corect a respins şi solicitarea Guvernului Republicii Moldova privind explicarea modului de executare a hotărârii din 19 aprilie 2019 Judecătoriei Bălți, sediul Central în partea restabilirii lui Nicolae Uncuță în funcția publică de conducere de șef adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, având în vedere că potrivit art. 195 Cod administrativ în coroborare cu prevederile art. 251 Cod de procedură civilă, explicarea hotărârii se face de către instanța emitentă, în interiorul termenului de executare silită.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ conchide că argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate şi nu constituie temei de anulare a încheierii recurate.

Cât priveşte solicitarea recurentului cu privire la suspendarea executării încheierii din 27 septembrie 2021 a Curţii de Apel Bălţi, completul menţionează că această măsură poate fi dispusă de instanţa judecătorească sesizată cu soluţionarea unei căi de atac numai dacă legea o permite, pe când din prevederile Codului administrativ şi ale Codului de procedură civilă nu rezultă astfel.

Din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că încheierea instanţei de apel este întemeiată şi legală, completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie ajunge la concluzia de a respinge recursul şi a menţine încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acţiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Guvernul Republicii Moldova.

Se menţine încheierea din 27 septembrie 2021 a Curţii de Apel Bălţi, în cauza de contencios administrativ, la cererea creditorului Nicolae Uncuţă cu privire la intentarea procedurii de executare silită a documentului executoriu.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Tamara Chişca-Doneva

judecătorii Nicolae Craiu

Aliona Miron